

Обґрунтування
до проекту постанови НКРЕКП «Про накладення штрафу на
АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» за недотримання вимог нормативно-правових
актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії»

На підставі постанови НКРЕКП від 20 грудня 2022 року № 1764 «Про проведення позапланової виїзної перевірки АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО», НКРЕКП здійснено позапланову виїзну перевірку дотримання АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 22767506) (далі – АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО», Товариство, Ліцензіат, ОСР) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1470 (далі – Ліцензійні умови з розподілу електричної енергії), **за період діяльності з 15 листопада 2022 року по 27 грудня 2022 року**, за результатами якої складено Акт від 10 січня 2023 року № 20.

АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» листом від 17.01.2023 № 4/13-1089-03/23 надало письмові пояснення до Акта позапланової виїзної перевірки від 10 січня 2023 року № 20.

Відповідно до Указу Президента від 24 лютого 2022 року № 64/2022 на території України із 05 години 30 хвилин 24 лютого введено воєнний стан, який продовжений Указами Президента України від 14.03.2022 № 133/2022, від 18.04.2022 № 259/2022, від 17.05.2022 № 341/2022, від 12.08.2022 № 573/2022 та від 07.11.2022 № 757/2022.

Згідно з Указом Президента України органи державної влади мають запроваджувати та здійснювати передбачені Законом України «Про правовий режим воєнного стану» заходи і повноваження, необхідні для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави. У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені, зокрема статтею 34 Конституції України, в частині права кожного вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію.

У зв'язку з цим, НКРЕКП прийнято постанову від 26.03.2022 № 349 «Щодо захисту інформації, яка в умовах воєнного стану може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, у тому числі щодо об'єктів критичної інфраструктури», відповідно до підпункту 2 пункту 1 якої під час дії воєнного стану в Україні та до останнього дня місяця, наступного за місяцем припинення або скасування воєнного стану повинен бути **закритий доступ до інформації, яка в умовах воєнного стану може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом**, зокрема щодо:

місцезнаходження, стану та режимів роботи енергетичного обладнання виробників електричної та теплової енергії, системи передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної системи, газорозподільної системи, газосховищ, транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом, системи централізованого тепlopостачання, водопостачання та водовідведення;

геодезичної інформаційно-технічної системи об'єктів газової інфраструктури, об'єктів електроенергетики, об'єктів у сфері тепlopостачання, централізованого водопостачання і водовідведення, транспортування нафти та нафтопродуктів з прив'язкою до географічних даних у геодезичній інформаційно-технічній системі, технічної інформації (топология мереж, газо- та трубопроводів, межі охоронних зон, технічна характеристика об'єктів);

іншої інформації, яка може ідентифікувати об'єкти критичної інфраструктури або створювати уявлення про потенціал об'єкта в енергосистемі України.

Виходячи з вищевикладеного, з метою захисту інформації, забезпечення стійкої і безпечної роботи об'єктів критичної інфраструктури та обмеження обізнаності ворога в інформації щодо їх функціонування, НКРЕКП обмежило доступ до публічної інформації на період дії воєнного стану в Україні та до останнього дня місяця, наступного за місяцем припинення або скасування воєнного стану.

Так, зазначеним Актом позапланової виїзної перевірки встановлено наступне:

№ п/п	Виявлене порушення	Суть порушення
1	<p>пункту 10.4.4 розділу X Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 310 (далі – КСР)</p> <p>пункту 10.5.11 розділу X КСР</p> <p>пункту 10.5.14 розділу X КСР</p> <p>пункту 10.5.8 глави 10.5 розділу X КСР</p> <p>пункту 10.5.12 розділу X КСР</p> <p>пункту 12.10 розділу XII КСР</p>	<p>згідно з яким ОСР на підставі затвердженого ОСП Плану захисту ОЕС України повинен розробити відповідні інструкції, що деталізують дії оперативного персоналу ОСР щодо обладнання, яке перебуває в його оперативному управлінні та оперативному віданні;</p> <p>згідно з яким заходи аварійного розвантаження мають бути розроблені та застосовуватися ОСР відповідно до розробленої ним інструкції, яка має бути погоджена ОСП в установленому Кодексом системи передачі порядку;</p> <p>згідно з яким тривалість заходів аварійного розвантаження не може перевищувати період, визначений стандартом операційної безпеки;</p> <p>яким встановлено, що при застосуванні аварійного розвантаження оперативним персоналом ОСР він не повинен допускати дискримінацію між Користувачами (споживачами та/або електропостачальниками) та має забезпечувати максимально можливий рівномірний розподіл обсягів зниження споживання між споживачами;</p> <p>згідно з яким ОСР повинен повідомляти споживачів, електропостачальників та органи місцевого самоврядування про застосування заходів аварійного розвантаження не пізніше ніж за 1 годину до початку обмеження (або у разі несподіваної аварійної ситуації - невідкладно після фактичного застосування таких аварійних заходів (ГАВ, СГАВ, ГПВ, САВН, АЧР)) шляхом розміщення відповідної інформації на власному вебсайті, через кол-центри та за допомогою інших засобів зв'язку, визначених у договорі про надання послуг з розподілу, із зазначенням причин застосування цих заходів, часу початку та часу закінчення (фактичного або очікуваного), обсягів розвантаження по системі розподілу ОСР;</p> <p>згідно з яким інформація, обмін якою здійснюється ОСР у процесі функціонування ОЕС України та ринку електричної енергії та яка формує бази даних, має бути достовірною, валідною, повною, актуальною,</p>

безперервною, доступною для Користувача та захищеною від несанкціонованого доступу.

До НКРЕКП надійшло звернення гр. Агеєвої О. С. від 21.11.2022 (вх. НКРЕКП від 22.11.2022 № А-9690/22) щодо можливого нерівномірного (несправедливого) розподілу операторами систем розподілу участі споживачів у заходах з розвантаження енергосистеми (графіках відключення), зокрема споживач вказує, що оператор системи розподілу АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» відключає певні об'єкти (зокрема і об'єкт споживача на тривай час (30 годин).

Комісією з перевірки встановлено, що в АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» **відсутня розроблена ОСР та погоджена з ОСП інструкція** щодо розробки і застосування заходів аварійного розвантаження.

Листом від 17.01.2023 № 4/13-1089-03/23 Ліцензіатом надано до НКРЕКП пояснення та копію першої сторінки «Порядку складання і застосування графіків обмеження, аварійного та погодинного відключення споживачів, а також застосування протиаварійних систем зниження електроспоживання АТ «Хмельницькобленерго». Інструкція». Інструкція затверджена в.о. генерального директора 10.01.2023 та погоджена головним диспетчером – начальником регіонального диспетчерського центру Південно-Західного регіону 10.01.2023 та листом РДЦ ПЗР від 11.01.2023 № 01-4/2042.

При вибірковій перевірці ГПВ **виявлено**, що ГПВ АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» **не відповідає** вимогам Кодексу системи розподілу **в частині вказання в ньому назв всіх вулиць, яким тимчасово має припинитись постачання електричної енергії**, а саме:

- не вказані по III черзі ГПВ по Славутському РЕМ при відключенні назви наступних вулиць:

- не вказані по III черзі ГПВ по Славутському РЕМ при відключенні назви наступних вулиць:

Відповідно до пояснень Ліцензіата, при перегляді і складанні графіка ГПВ, погодженого регіональним диспетчерським центром ПЗР і Хмельницькою ОДА та затвердженого АТ «Хмельницькобленерго» 10.11.2022, частина вулиць не була висвітлена у графіку, оскільки чимало споживачів знаходилися на лініях, по яких заживлені об'єкти критичної інфраструктури та об'єкти життєзабезпечення. При цьому при проведенні організаційно-технічних заходів по перепідключенню споживачів було здійснено ряд перемикань, що дозволило частину споживачів залучити у відключення по ГПВ для дотримання соціальної справедливості та рівномірності розподілу електроенергії при застосуванні обмежень.

Дані зміни враховані щодо усіх споживачів у новій редакції графіка погодинного відключення електроенергії, розробленого у відповідності до наказу Міністерства енергетики України № 384 від 11.11.2022.

Також, комісією з перевірки встановлено, що АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» за період що підлягає перевірці, при відключенні електроустановок від підстанції, до якої приєднано споживача **не дотримувалось ГПВ**, тривалість перерв в багатьох випадках перевищувала 2 год 30 хвилин.

За зазначений період було зафіксовано:

- **73 перерви** електропостачання з тривалістю перерви **більше 2 години 30 хвилин**, а з них **17 перерв** електропостачання з тривалістю перерви навіть **більше 6 годин**.

Виявлені випадки вказують на **недотримання** АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» вимог Інструкції про складання і застосування графіків погодинного відключення електроенергії, затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від

15.10.2015 № 654, а також «Положення з порядку складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів ПАТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО», затвердженого 25.05.2017 та інструкцію ДС-16 регіонального диспетчерського центру Південно-Західного регіону «Про порядок складання і застосування графіків обмеження, аварійного та погодинного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання», затверджену 16.05.2019 **в частині перевищення максимальної тривалості перерв в електропостачанні споживачів під час дії графіків погодинних відключень.**

Відповідно до пояснень Ліцензіата, з метою забезпечення більш рівномірного розподілу обсягів зниження споживання електроенергії між споживачами при застосуванні оперативно-диспетчерським персоналом черг ГПВ, досягнення своєчасної ротації черг, зменшення числа оперування комутаційними апаратами для підтримання їх експлуатаційного ресурсу було складено графік ГПВ з 4-ьох рівних черг з тривалістю відключення 4 години. Така тривалість була визначена також як оптимальна та соціально справедлива і з можливістю технічної реалізації (доїзд бригад, затрати часу на перемикання) враховуючи дозволені ліміти навантаження, що доводяться через складні режими в ОЕС України та Хмельницькій області.

Проаналізувавши розроблений ГПВ та записи в оперативному журналі, було виявлено, що:

- до 23.11.22 взагалі **не здійснювалось** по ГПВ припинення електропостачання для побутових споживачів м Славута

, для яких розподіл електричної енергії здійснювався по від підстанції, до якої приєднано споживача (має приєднані об'єкти критичної інфраструктури). Тільки 23.11.22 оперативним персоналом Славутського РЕМ були здійснені відповідні перемикання цих споживачів на інші лінії для задіяння їх в ГПВ;

- в деяких випадках по Славутському РЕМ **не забезпечене** дотримання необхідних обсягів та забезпечення рівномірного розподілу зниження споживання при застосуванні ГПВ, через те, що не здійснюється відключення ліній, які залучені в ГПВ, а саме:

03.12.22 о 15-00 год при введенні II, IV черги ГПВ по Славутському РЕМ не були відключені ;

04.12.22 о 03-00 год при введенні I, III черги ГПВ по Славутському РЕМ не були відключені .

Відповідно до пояснень Ліцензіата, повітряні лінії 03.12-04.12.2022 не залучалися до вимкнення по графіку ГПВ через те, що оперативно-виїзна бригада (ОВБ) не встигала виконати всі оперативні перемикання для застосування ГПВ, тому що крім цього були також аварійні вимкнення в електромережах 0,4-10 кВ. Це при цьому що в Славутському РЕМ для виконання завдань по введенню в дію черг ГПВ задіюються додатково ще одна ОВБ та виробнича бригада (з правами виконання оперативних перемикань). Ці бригади також виконують відключення ліній 0,4 кВ по зазначених в Акті вулицях міста Славуті, тому що відключити ці вулиці по неможна через підключені до неї об'єкти критичної інфраструктури, а перепідключити всіх споживачів цих вулиць на інші лінії для задіяння їх в ГПВ немає змоги. Це потребує задіяння значних людських ресурсів та часу. Виконувати відключення споживачів зазначених вулиць по лініях 0,4 кВ в даному випадку потрібно для забезпечення недискримінаційного та максимально можливого рівномірного розподілу обсягів зниження споживання між споживачами і з метою недопущення соціальної напруги, коли частина міста може постійно не відключатися.

Також, комісією з перевірки встановлено, що **не відповідає вимогам** Кодексу системи розподілу та розробленим керівним документам ОСР дотримання термінів оприлюднення на веб-сайті АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО», не пізніше ніж за одну добу до застосування ГПВ періодичності та тривалості застосування кожної з черг ГПВ, термінів перерв постачання електричної енергії населеним пунктам, окремим житловим масивам, вулицям із зазначенням годин доби – **інформація оприлюднювалась за декілька годин до початку застосування ГПВ** (в т.ч. при внесенні змін до періодів дії черг ГПВ).

Відповідно до пояснень Ліцензіата, інформація про періодичність та тривалість застосування кожної з черг ГПВ, термінів перерв постачання електроенергії населеним пунктам, вулицям із зазначенням годин доби оприлюднюється на веб-сайті Товариства щонеділі на цілий тиждень. У разі виникнення змін оновлена інформація оприлюднюється терміново.

Товариство зазначає, що НЕК «Укренерго» через об'єктивні обставини доводить ліміти навантаження для області орієнтовно о 20⁰⁰-22⁰⁰ годині на наступну добу. Від величини дозволеного ліміту залежить кількість черг ГПВ, які необхідно буде застосовувати. Відповідно графік ГПВ з врахуванням оновлених лімітів починає діяти з 00⁰⁰ години наступної доби, що технічно унеможлиблює дотримання вимог щодо оприлюднення на веб-сайті Товариства інформації про періодичність, причини та тривалість застосування кожної черги ГПВ, терміни перерви постачання електричної енергії населеним пунктам, окремим вулицям із зазначенням годин доби не пізніше ніж за одну добу до застосування ГПВ.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що матеріали перевірки буде надіслано до Державної інспекції енергетичного нагляду України.

З огляду на зазначене, пропонується прийняти постанову, якою:

Відповідно до статей 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії», накласти штраф у розмірі 85 000 (вісімдесят п'ять тисяч) гривень на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 22767506) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії та порушення Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії.

**Директор Департаменту
ліцензійного контролю**

Я. Зеленюк

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про накладення штрафу на
АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО»
за недотримання вимог нормативно-
правових актів, що регулюють
функціонування ринку електричної
енергії

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у результаті розгляду __ січня 2023 року на засіданні, яке проводилось у формі відкритого слухання, Акта позапланової виїзної перевірки від 10 січня 2023 року № 20, проведеної відповідно до постанови НКРЕКП від 20 грудня 2022 року № 1764 «Про проведення позапланової виїзної перевірки АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» та на підставі посвідчення на проведення позапланової виїзної перевірки від 21 грудня 2022 року № 450, встановлено, що АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 22767506) не дотримано вимоги нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, а саме:

Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 310 (далі – Кодекс систем розподілу), а саме:

пункту 10.4.4 глави 10.4 розділу X яким встановлено, що ОСР на підставі затвердженого ОСП Плану захисту ОЕС України повинен розробити відповідні інструкції, що деталізують дії оперативного персоналу ОСР щодо обладнання, яке перебуває в його оперативному управлінні та оперативному віданні,

пункту 10.5.8 глави 10.5 розділу X яким встановлено, що при застосуванні аварійного розвантаження оперативним персоналом ОСР він не повинен допускати дискримінацію між Користувачами (споживачами

та/або електропостачальниками) та має забезпечувати максимально можливий рівномірний розподіл обсягів зниження споживання між споживачами,

пункту 10.5.11 глави 10.5 розділу X яким встановлено, що заходи аварійного розвантаження мають бути розроблені та застосовуватися ОСР відповідно до розробленої ним інструкції, яка має бути погоджена ОСП в установленому Кодексом системи передачі порядку,

пункту 10.5.12 глави 10.5 розділу X яким встановлено, що ОСР повинен повідомляти споживачів, електропостачальників та органи місцевого самоврядування про застосування заходів аварійного розвантаження не пізніше ніж за 1 годину до початку обмеження (або у разі несподіваної аварійної ситуації – невідкладно після фактичного застосування таких аварійних заходів (ГАВ, СГАВ, ГПВ, САВН, АЧР)) шляхом розміщення відповідної інформації на власному вебсайті, через кол-центри та за допомогою інших засобів зв'язку, визначених у договорі про надання послуг з розподілу, із зазначенням причин застосування цих заходів, часу початку та часу закінчення (фактичного або очікуваного), обсягів розвантаження по системі розподілу ОСР,

пункту 10.5.14 глави 10.5 розділу X яким встановлено, що тривалість заходів аварійного розвантаження не може перевищувати період, визначений стандартом операційної безпеки,

пункту 12.10 розділу XII яким встановлено, що інформація, обмін якою здійснюється ОСР у процесі функціонування ОЕС України та ринку електричної енергії та яка формує бази даних, має бути достовірною, валідною, повною, актуальною, безперервною, доступною для Користувача та захищеною від несанкціонованого доступу.

Відповідно до статей 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії», Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Накласти штраф у розмірі 85 000 (вісімдесят п'ять тисяч) гривень на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 22767506) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, а саме:

Кодексу систем розподілу, а саме:

пункту 10.4.4 глави 10.4 розділу X яким встановлено, що ОСР на підставі затвердженого ОСП Плану захисту ОЕС України повинен розробити відповідні інструкції, що деталізують дії оперативного персоналу ОСР щодо обладнання, яке перебуває в його оперативному управлінні та оперативному віданні,

пункту 10.5.8 глави 10.5 розділу X яким встановлено, що при застосуванні аварійного розвантаження оперативним персоналом ОСР він не повинен допускати дискримінацію між Користувачами (споживачами та/або електропостачальниками) та має забезпечувати максимально можливий рівномірний розподіл обсягів зниження споживання між споживачами,

пункту 10.5.11 глави 10.5 розділу X яким встановлено, що заходи аварійного розвантаження мають бути розроблені та застосовуватися ОСР відповідно до розробленої ним інструкції, яка має бути погоджена ОСП в установленому Кодексом системи передачі порядку,

пункту 10.5.12 глави 10.5 розділу X яким встановлено, що ОСР повинен повідомляти споживачів, електропостачальників та органи місцевого самоврядування про застосування заходів аварійного розвантаження не пізніше ніж за 1 годину до початку обмеження (або у разі несподіваної аварійної ситуації – невідкладно після фактичного застосування таких аварійних заходів (ГАВ, СГАВ, ГПВ, САВН, АЧР)) шляхом розміщення відповідної інформації на власному вебсайті, через кол-центри та за допомогою інших засобів зв'язку, визначених у договорі про надання послуг з розподілу, із зазначенням причин застосування цих заходів, часу початку та часу закінчення (фактичного або очікуваного), обсягів розвантаження по системі розподілу ОСР,

пункту 10.5.14 глави 10.5 розділу X яким встановлено, що тривалість заходів аварійного розвантаження не може перевищувати період, визначений стандартом операційної безпеки,

пункту 12.10 розділу XII яким встановлено, що інформація, обмін якою здійснюється ОСР у процесі функціонування ОЕС України та ринку електричної енергії та яка формує бази даних, має бути достовірною, валідною, повною, актуальною, безперервною, доступною для Користувача та захищеною від несанкціонованого доступу.

Зазначена сума штрафу має бути сплачена до Державного бюджету України у 30-денний строк з дня одержання копії рішення про накладення штрафу (код бюджетної класифікації 21081100 «Адміністративні штрафи та інші санкції»).

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський

МП

Копію постанови про накладення штрафу надіслано (отримав)

(дата надіслання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка отримала копію постанови)

«__» _____ 20__ року _____